

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben hárhoz hordva:

Egész évre	12 fr.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órá helyben	1 "

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadtunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet (trecsán-vár 7. szám, hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjazatnak.

Késziratok nem adóznak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Nyilvántartó oszlopok

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 fr.
Félévre	6 fr.
Negyedévre	3 fr.
Egy órá	1 fr.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
hikérülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Milán fejedelem utazása.

Budapest jul. 11.

(A.) Milán szerb fejedelem tegnap délután
távozott el fővárosából s előbb Bécsbe, innen
Ischiba utazik, hová akkor akar megérkezni,
midőn nemcsak a magyar királyi pár, hanem
Vilmos császár is ott fog időzni. Ez látogatá-
sának határozott politikai háttérrel kölcsönöz s
az utazás valóban olyan tény, mely jelen vi-
szonyok közt különös figyelmet érdemel. Egy
idő óta úgy is napi rendben áll a kele-
ti kérdés s délszláv lapok nagyon sokat tud-
tak mesélni egy kilátásban álló háborúról s
ama nagy előkészületekről, melyeket reá osztrák-
magyar és török részről tesznek. Ők úgy
tűntetik föl a dolgot, mintha a monarchia
Boszniát el akarná hódítani a portátál olyan
keves politikai érettséggel kell bírnia, minővel
a délszláv agitáció dicsekedhetik, hogy valaki
e hóbortos tervet elhagyja. Ausztria-Magyaror-
szágának esze-ágában sincs a porta területi ép-
ségének megsértése árán déli határait kifelé
terjesztetni. A ki ilyféle terveket táplál, az
csak Szerbia lehet s a bécsi kormány ellenke-
zőleg a béke és státusquo fenntartásán mükö-
dik. Milán fejedelem most nem is a bécsi ca-
binet meghívására utazik külföldre. Az ifju

uralkodó Konstantinápolyból való hazatérte óta
szereti a megsértett játszan; nincs mege-
legedve a porta magatartásával s ez érzelmében
gyökerezik pár héttel ezelőtti bukaresti időzé-
sének s mostani külföldi látogatásának indoka.
A fejedelem szeretne magának szövetségeket
szerezni s minthogy tudja, hogy Ausztria-Ma-
gyarország és Oroszország most azonos politi-
kát követnek, mindenek előtt Bécsben és Ber-
linben óhajtaná törekvéseinek a talajt előkészí-
teni s azután Oroszországot is megnyerni.

De Szerbia ez uttal oly sokat akar, hogy
még keveset sem fog elérni. Bécsben — mint-
hogy tudják, mire irányul a látogatás — nem
nagy örömmel fogadják a fiatal vendéget, kinek
lesz alkalmja értesülni arról, hogy figyelemmel
kísérik kormányának politikáját s épen nem he-
lyeslik azt, a mennyire az csak a legkevésbé
is eltér az európai béke fenntartásának hatá-
rozott vezérelveitől. Különösen Milán fejedelem
ugyanazt német és orosz részről is meg fogja
hallani és talán még hidegebb modorban, mint
Bécsben. Az egyesült három nagy hatalom épen
Szerbiának fogja legkevésbé megengedni, hogy
a nemzetközi békét fenyegetse. Arról pedig,
hogy a három cabinet bármelyike is támogat-
ná amaz egyszerű tevéket, melyeket a dél-
szláv agitátorok táplálnak, ez idő szerint szó
sem lehet.

Milán fejedelem tehát ezen utjából még
kevésbé megelegedve fog hazatérni, mint Kon-
stantinápolyból. Akárhova jöve, mindenütt
röviden de határozottan értesére fogják adni,
hogy jó barátságban kell maradnia a portá-
val, ha csak egész Európát maga ellen lázítani
nem akarja. Ideje már, hogy a Szávan tuli
foudorlatok egyszer véget érjenek s a szerb
nép megszűnjék örökös veszély lenni Európa
békéjére. Ezuttal Belgrádban csakugyan felsül-
hetnek; mert ha az ottani kormányfőnek nem
képesek magokban öszhangba hozni törek-
véseiket a nagy hatalmak által elfogadott po-
litikával, akkor olyan megpróbáltatásoknak te-
szik ki hazájokat, minőkről nem is álmodnak.
Nagy tévedés Szerbiát keleti Piemontnak
nevezni s azt hinni, hogy a mi ennek Olasz-
országban sikerült, az amannak a Balkán fel-
szigetén is sikerülend. Nem akarunk a két ál-
lam között való különbség taglalásába bocsát-
kozni. Azt azonban constatalhatni, hogy az
európai hatalmak vaskézrel fogják már kez-
detén elfojtani ama törekvést, mely Szerbiá-
nak Piemonthoz hasonló szerepet akar adni.
Erről Milán fejedelemnek utja közben igen
határozott nyilatkozatokat lesz alkalmja hallani.

Crimsworthnak nem volt méltósága, s midőn
határozottan követeltem a felvilágosítást, kiabáló,
szitkozódó hangon adta meg azt.

„Bizonyítékaim! teljen kedved; s fordulj a vi-
lágosság felé, hadd lássam, hogy pirul el szederje-
re érez ábrázatot, ha meg lesz győződve, hogy ha-
zug és képmutató vagy. Tegnap a városházánál, nyil-
váos ülésben azon kellemes helyzetben valék, hogy
a szónok, ki a szőnyegen forgó tárgyban ellenfelem
volt, magánügyeimre való czélzásokkal insultált;
egy egész nótát kellett végig hallgatnom a vér-
telékekről, a családi zsarnokról, s több efféle lári-
fárról; s midőn válasza felállék: a rongyos cső-
cselék kiabálása fogadott; de neved említése rögtön
azon helyzetbe hozott, hogy megismerjem a lyukat,
honnan el s bűdös szél. A mint körülhéztem, lát-
tam, hogy Hunsdén, az áruló gazember, viszi a buj-
tató szerepét. Egy hónapja láttam házamban, hogy
értitek egymást, s azt is tudom, hogy tegnap este
Hunsdénul voltál. Tagadd, ha mered!”

„Oh nem tagadom! S ha Hunsden felbujtotta
a népet, hogy lepiszargesse: jól tette. Átkot érdemel
mindenkitől, mert rosszabb férfi, keményebb gazda,
durvább testvér aligha volt valaha!”

„Kölyök! kölyök! ismétlé Crimsworth, s hogy e
felkiáltást teljessé tegye: épen fejem fölött csattant
meg az ostor.

Egy percz elég volt, hogy kikipiam kezéből,
kettőtörtem s a kandallóba dobjam. Nekem rohant,
de én félreugrottam.

„Nyuljon hozzám; — szólék — s a legelső
bíróaság elé idéztem.”

A Crimsworth-féle emberek, ha nyugodtan és
határozottan állunk velök szembe, határtalan szem-
telenésgökből mindig engednek valamit. Semmi ked-
ve sem volt a bíróaság elé kerülni, s azt hiszem ész-
revette, hogy komolyam beszélek. Különös, hosz-
szantartó, boldogszerű és zavart tekintetű vetett re-
ám, de hihetleg észbe jutott, hogy pénze elégsé-
ges túlsúlyt biztosít számára, egy magamszerű kol-
dus fölött és hogy a boszunak biztosabb s külön-
sebb módja van keze-ügyében, mint hogy a szemé-
lyes bántalom kissé merész vállalatába bocsátkozott
volna.

„Vedd a kalapodat, szedd össze mindened s
ott az ajtó. Eredj a honnan jöttél, te koldus; kol-
dulj, lopj, vész meg étlen, deportáltasd magad, csi-
nálj a mit neked tetszik, de a magad bőrdre ke-
rülj megint a s'emem elé! Ha valaha meghallom,
hogy lábadat csak egy hüvelynyire teszed arra a
földre, a melyik az enyém: fogadott emberrel kor-
básoltatlak ki róla.”

„Nem hihető, hogy valaha e helyzetbe jöjön;
ha egyszer kiszabadulhatok földjéről: ugyan miféle
kísértet hozhatna vissza? Börtönt hagynak itt; zsar-
nokot hagynak itt; a legrosszabbnál, mi csak valaha
érhet, rosszabbat hagynak itt, s így semmi ok sincs
az aggodalomra, hogy vissza találok jöni.”

„Indulj, vagy majd segíték én!” kiáltott
Crimsworth.

Nyugodtan léptem: író-asztalomhoz, kivettem
belőle, a mi az enyém volt, zsebembe dugtam, be-
csuktam a fiókot, s a kucsat az asztalra tettem.

„Mit vesze ki a fiókból?” kérdé a gyártu-
lajdos. „Hagyj mindent a helyén, vagy csendőrért
küldök, hogy megmozdítson.”

„No hát csak jól vigyázzon,” mondtam, levét
tem kalapom a szegről, felhúztam kesztyűmet, s
nyugodtan távoztam az irodából — hogy soha töb-
bé vissza ne térjek.

Emlékszem, hogy mikor a gyár barangja ebéd-
re szólott, mielőtt mr. Crimsworth bejött s az em-
lített jelenetet végigjártam volna, meglehetősen ál-
vágyam volt, s kisértéssel türelmetlenül vártam, hogy meg-
csendüljön a jel az ebédre. De most elfeledtem; a
pityóka és sült ürübordák képét egészen kiszorította
fejemből a zaj és zibongás, melyet az utóbbi fél
óra tárgyalás benne kellett; csak a járásra gondol-
tam, hogy idegeim mozgását öszhangba hozzam
ütemeim mozgásával, s mentem is gyorsan és mesz-
sze. Mit is tehettem volna mást? Késett le a szí-
vemről, könnyen, szabadon lélektem. Megszaba-
dultam Bigben Closetól, a nélkül, hogy megszegtem
volna határozatomat, a nélkül, hogy önbecsülésem
csökkent volna. Én nem erőszakoltam a körülmé-
nyeket, a körülmények szabadítottak meg engem. Az
élet megint tára állt előttem; látkörét nem hori-
tálta el többé, a magos, fekete kőfal, mely Crim-
sworth gyárát köríté. Két óra telt bele, míg érzel-
meim annyira csillapultak, hogy nyugodtan meg
tudjam gondolni, mily szélesebb és világosabb ha-
tárokkal cseréltem föl a kormos kőzetet. A mint
felpillanték, ime! Grovetown feküdt előttem, egy
csinos kis falu, mintegy öt mérföldnyire X-től. A
rövid téli napok már majdnem vége volt, a mint a
hanyagló napról következtettem. Dermesztő zuzos köd
emelkedett a folyamról, X. mellett, melynek part-
ján végig haladtam. A köd elborította a földet, de nem
leplezte el a tiszta, fagyos, kék januári-éget. Közel
a tárolban csend honolt; a késő idő is növelé a né-
maságot, mivel az emberek mind házaikban voltak
elfoglalva, a gyári munkások pedig még nem szaba-
dultak ki; csak a zugó víz mormolása hangzott át
a légen, mert a folyam mély és sötét volt, megnö-
ve az olvadó hótól. Egy darab időre megálltam; egy
kőfalra könyökölve s a folyamra bámulva soká néz-
tem hullamái gyors rohanását: szerettem volna, ha
mélyen emlékembe vésődött volna e jelenet, hogy
megőrizsem a jövőre évek. A grovetowni toronyóra
négyet ütött; föltekinték: a nap utolsó sugarait lö-
vellé felém, fértárosan, a templomot körítő nagyon
vén tölgyek lombtalan ágai közt; a fény kedvem-
szerinti színt és jellemet öntött a tájra. Még egy
perczig vártam, míg a hangszóró, lassu hangja
egészen elhalt a lében, s aztán meglepítően fülek-
kel, szemmel és érzéssel odahagytam a kőfalat, s
még egyszer X-nek fordultam.

Hirdetési díjak:

Ötször használt garmond sor vagy annál
több 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelk, Alajos (Wollzeile 22). Haas-
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Erd. cath. status-gyűlés.

K.-Fehérvárt, július 3-án 1873. (délután.)

(Folytatás.)

Helyesen és szabatosan körülírva tehát rögi-
den nem a körül forog a vita, hogy a statusgyűlé-
sen és az igazgató tanács által gyakorlandó auto-
nomia körén belül mily sok vagy mily kevés joga
legyen a világi elemnek. Ezért mi legalább soha
se vesztetünk szót. Meg vagyunk győződve, hogy
a jogok e mennyiségére nézve el fogja hozni a he-
lyes határvonalat a gyakorlati élet kényszerűsége;
nem a világi elem követelése, sem a hierarchicus elem
„non possumus”-a fogja azt határozni, hanem az,
hogy a két elemnek elkerülhetetlenül szükséges levén
egymásra, egyik a másik nélkül nem tudván ellen-
ni, utóljára is kénytelenek lesznek megosztani a
kötelességeket és a jogokat.

A jog egyébaránt olyan mint a világosság.
Valamint ennek okvetlenül szüksége van testekre,
hogy világhatasson, az az hathasson, épen úgy lehet
mondani, hogy elméleti jog magára nem létezik,
csak akkor kezd létezni, a mikor van — egyén
vagy testület — a ki gyakorolja. Valamint az egy
külföldről kiadandó fény nem gyengül, hanem erősödik,
ha oly eszközökkel fogjuk fel, a melyek minden
irányban visszavezetik és visszatükrözik, épen úgy
nem veszt a jog a maga erejéből és hatásából, ha
gyakorlatilag mentől több közegre ruházzuk. Elméleti-
leg elismeri ezt a hierarchia is, mert átlátja, hogy
sokkal erősebb lesz állása az egyházzellenes törekvé-
sekkel szemben, ha a világi elem is sorakozik mel-
léje. Mégis gyakorlatilag úgy teszem eddig, mint egy
uralkodó, a ki átlátja ugyan, hogy katonára van
szüksége. Össze is toborzza a katonákat, de fegyvert
nem akar a kezükbe adni, mert abból a fonák esz-
méből indul ki, hogy a mely fegyvert egyszer oda
adott a katonának, az többé nem az övé. Pedig hogy
ne volna, mikor a katoná is az.

tam, hogy idegeim mozgását öszhangba hozzam
ütemeim mozgásával, s mentem is gyorsan és mesz-
sze. Mit is tehettem volna mást? Késett le a szí-
vemről, könnyen, szabadon lélektem. Megszaba-
dultam Bigben Closetól, a nélkül, hogy megszegtem
volna határozatomat, a nélkül, hogy önbecsülésem
csökkent volna. Én nem erőszakoltam a körülmé-
nyeket, a körülmények szabadítottak meg engem. Az
élet megint tára állt előttem; látkörét nem hori-
tálta el többé, a magos, fekete kőfal, mely Crim-
sworth gyárát köríté. Két óra telt bele, míg érzel-
meim annyira csillapultak, hogy nyugodtan meg
tudjam gondolni, mily szélesebb és világosabb ha-
tárokkal cseréltem föl a kormos kőzetet. A mint
felpillanték, ime! Grovetown feküdt előttem, egy
csinos kis falu, mintegy öt mérföldnyire X-től. A
rövid téli napok már majdnem vége volt, a mint a
hanyagló napról következtettem. Dermesztő zuzos köd
emelkedett a folyamról, X. mellett, melynek part-
ján végig haladtam. A köd elborította a földet, de nem
leplezte el a tiszta, fagyos, kék januári-éget. Közel
a tárolban csend honolt; a késő idő is növelé a né-
maságot, mivel az emberek mind házaikban voltak
elfoglalva, a gyári munkások pedig még nem szaba-
dultak ki; csak a zugó víz mormolása hangzott át
a légen, mert a folyam mély és sötét volt, megnö-
ve az olvadó hótól. Egy darab időre megálltam; egy
kőfalra könyökölve s a folyamra bámulva soká néz-
tem hullamái gyors rohanását: szerettem volna, ha
mélyen emlékembe vésődött volna e jelenet, hogy
megőrizsem a jövőre évek. A grovetowni toronyóra
négyet ütött; föltekinték: a nap utolsó sugarait lö-
vellé felém, fértárosan, a templomot körítő nagyon
vén tölgyek lombtalan ágai közt; a fény kedvem-
szerinti színt és jellemet öntött a tájra. Még egy
perczig vártam, míg a hangszóró, lassu hangja
egészen elhalt a lében, s aztán meglepítően fülek-
kel, szemmel és érzéssel odahagytam a kőfalat, s
még egyszer X-nek fordultam.

(Folytatás következik.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

írta: Currer Bell,

Eyre Jane, Shirley bell, szerzője.

Ötödik fejezet.

(Folytatás.)

„Önről? Sem hajlamom, sem vágyam önről
beszélni.”

„Hazudsz! Épen szokásod rólam beszélni;
örökké csak azon bánásmódról panaszkodol, mely-
lyel irántad vagyok. Elmentél mindenrová, s itt is
ott is azt beszéled, hogy kevés fizetést adok, s úgy
bánnak veled, mint egy kutyával. Szeretnék nyakom
fogni, s addig nem mozdulni egy álló-helyemből,
míg minden darab húst le nem szedtem e korbács-
csal csontjaidról.”

Felémle szeszámát. A csapó vége épen hom-
lokomot érinté. Remegő borzongás futott végig ereim-
ben vérem mintha ugrált volna, s aztán forrón és
gyorsan rohant végig csatornáin. Hirtelen felugrot-
tam, mellő-siettem s szemem közé néztem.

„Le aval az ostorral!” Szólék, s ebben a
szempillantásban mondja meg, hogy mit ért be-
szédével.

„Kölyök! kivel beszélsz?”
„Önnel. Ugy hiszem, hogy senki sincs más a
szobában. Ön azt mondja, hogy régalmaztam, hogy
keves fizetése, rossz bánásmódja miatt panaszkod-
tam. Mondja el bizonyítékait állítása mellett.”

Iskola Alapítvány

Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

Nem azt követeli tehát a világi elem, hogy az a sok vagy az a kevés jog, amelyet az időszert rá kell ruházni, szabatosan körül legyen írva, egy minőség mint mekkorasság tekintetében. Miből tisztán és félreérthetetlenül meglesz, vége lesz minden illetőségi vitának, és a legszebb egyetértésben fogunk működni egyházunk és iskolánk javára.

Hiba volt tehát beírni avval a határozatlan kifejezéssel, a melylyel a minisiter leirat kijelölte az igazgató tanács hatáskörét. Törvénynek és rendeletnek mindezek előtt szabatosnak kell lenni. Menynyi izetlenséget kerülünk vala el, ha az előadó választására vonatkozó szabályunk szabatosan megmondta volna, hogy miként érti a választást?

Legfontosabb pedig az a felfogás, a melyből kiindulva, némelyek — köztük mirabile dictu, magasrangú kormányhivatalnokok is — avval akarták jjeszteni a status-gyűlést, hogy nem kel bántani a meglevő jogalapot, mert hát ha a kormány látván, hogy mi magunk akarunk változtatni rajta, még azt is visszaveszi, a mit megadott (!) Nekünk a kormány nem adott, nem is adhat jogot Ezt csak a törvény teheti. A katholika egyház autonómiára való joga pedig oly természetes jog, a mely az egyház létezésétől elválaszthatatlan, a melyet a törvényhozások nem megadni, hanem csak szabályozni kell, és ez utóbbit is csak kifelé, annyiban t. i. a mennyiben ez autonómiának összeférhetőnek kell lenni az államban létező többi felekezeteknek épen oly jogos autonómiájával. A kormányt, mint végrehajtó hatalmat nem illetheti egyéb mint a felügyeleti jog. Ahhoz, hogy a törvényesen szabályozott autonómiánk körén belül, hány és miféle közeg által és miként akarjuk a magunk dolgait igazítani, milyen szervezeteit akarunk adni tanácskozó és végrehajtó testületeinknek; ahhoz addig, a míg törvénybe ütköző dolgot nem mivelünk, sem a törvényhozásnak sem a kormánynak semmi köze. Az erre vonatkozó szabályaink bémutatását követelheti a kormány, mert kötelessége meggyőződni, ha nincs e benne valami törvényellenes. A kormány megerősítésére nincs szükségök. Teljesen érvényesek, minelyt mi közszavattal megállítottuk.

Igaz, hogy mi Magyarországon nagyon anomál helyzetben vagyunk a kormányval szemben. Eddig-elő a katholika egyház ügyeit a tényleg katolikus államban a katolikus kormány, a katolikus apostoli király fővédur nevében és tekintélye alatt igazította. Az autonómia teljes volt. A katolikus világi elem képviselője az egyház épen úgy mint a politikai téren a katolikus kormány volt. A hierarchia ebben tökélyesen megnyugodott. Egyfelől bizott a katolikus kormányban, hogy az semmi tekintetben nem fogja csorbulni engedni az egyház jogait, másfelől jól esett neki a katolikus kormány kedvezményeit kiválóan élvezni, jól és biztonak érezte magát a tényleges hatalom való szárnyai alatt, és ez érzelmekben eszibe se jutott e barátságos hatalommal szemben jogai gyakorlására nézve illetőségi vitát kezdeni. Ma az állam a kor szellemének nyomása alatt kénytelen lett felekezeti nélkülűnek vallani magát. A király megmaradt katolikusnak és apostolinak; ma is fővédura a katolika egyháznak; de az alkotmányos államban e fővéduraságot is, a menyiben az egyház világi vonatkozásai ügyeire kiterjed, csak alkotmányos kormányközvegi által gyakorolhatja: ezek pedig, legalább, de forma, többé nem katolikusok. A katolika egyház ügyei nem maradhatnak többé egybefonva a közigazgatással, el kell különíteni, és az elkülönítés nem lesz vajadás és nehézség nélkül végre hajtható, mert az egybefonódás oly szoros volt, hogy némelyik ügyre nézve bajos is meghatározni, hogy hová tartozott. Bár mi lényeges életerekeink forognak is itt kérdésben, ezt mi katolikusok magunkra nem fogjuk eldönthetni. De annyit bizonyos, hogy a mely ügyet, mint katolika egyház ügyét, a kormány ki fog bocsátani keze alól az okvetetlenül az autonóm egyház keze közé megyen át. Mint eddig felelős kezelő a kormány csak azt követelheti, hogy az autonóm egyház ez ügyek átvételére rendelt közegei szervezve legyenek; a szervezett közegekből valamit eltaroztatni nincs joga, nem is tesszük fel róla, hogy csak meg is kísértse. Annál szilárdabb abbéli meggyőződésünk, hogy a kik e szerkesztést kösleltetik vagy épen ellenzik, semmi esetre sem működnek autonómiánk javára és előmozdítására. A terüzetes sorrend szerint előbb kell építeni a házat, és csak azután lakót tenni belé.

Mly szükséges pedig, hogy minden szabatosan körül legyen írva, legyen itt csak egyetlen példával illusztrálva. Egyike a legelsőbbé vált vitáknak a status-gyűlésen volt az, melyet az iskolai ügy idézett elő. A püspök azonban a határozatokban, a melyek az igazgató tanács tanár kinevező hatáskörére vonatkoznak, a püspök elidegeníthetetlen jogait látta megsértve; holott mindezt éppen igyekeztek a szövegek világos kifejezést adni annak, hogy távol van tőlük még a legkisebb szándék is, a püspöki jogok megsorolásának ünnepélyesen kinyilatkoztatjuk, hogy teljes szívunkból méltányoljuk, tekintet nélkül a személyre, a püspököknek abbéli meggyőződését, a mely szerint a püspöki szék elfoglalásával a püspöki jogok egész összegének hitbizományosává lett, hogy mint ilyennek szent kötelessége a jogokat csorbíthatatlanul fenntartani és épen oly terjedelemben és épségben ismét vagy áthagyományozni egykori utódjának átadni. E tekintetben elismerjük tökélyesen még az annyira

perhorrescált „non possumus“ jogosultságát is. De itt nem is ez a kérdéssarkpontja. Nem is tekintve azt, hogy a ki valamely joga idő szerinti gyakorlását más valakire bízta úgy, hogy e gyakorlás mindig az ő nevében és tekintélye alatt történjék, éppen nem adta fel e jogot, itt nincs is szó „püspöki“ jogról. A mi itt kérdésben forog, semmi sem egyéb, mint a supremus scholarum directoratus kifolyása. Már pedig okmányszerűleg bé lehet bizonyítani, hogy ez a supremus scholarum directoratus nem püspöki jog, hanem mindig a kormány joga volt, a kormány csak jónak látta az erdélyi megyés püspököt supremus scholarum directoratnak kinevezni, ha jónak látta. A mely püspök e kinevezést nem kapta meg külön, ép oly kevéssé volt és lehetett supremus director, a mely kevéssé volt és lehetett, mint püspök, excellentiás or, ha a felség külön fel nem ruházta a belső titkos tanácsos rangjával.

(Folytatása következik.)

A Teleky-könyvtár.

(Folytatás és vége.)

A közgyűlés másik feladata, hogy az igazgatótanácsot utasítsa a „superintendentio“ azonnal való gyakorlatba indítására, a harmadik pedig azon eljárást illeti, melyet a t. közgyűlésnek jövőre nézve, különösen a t. gr fi családdal szemben, követnie célszerűnek leend.

E tekintetben a bizottság véleménye oda megyen ki, hogy mintán a könyvtár mostani curatora, gr. Teleky Simuel, a mult évi egyházkerületi közgyűlés 62. jegyzőkönyvi számának tanúsága szerint, készen nyilatkozott a végrendelet határozománvairak teljesítésére, e nyilatkozatra támaszkodva kövessen el az egyházkerületi közgyűlés minden lehetőt az iránt, hogy a fenforgó kérdés békés uton egyeztetéssé ki.

A végrendelet értelmében egyházi főhatóságunknak kétségbevonhatatlan joga és kötelessége, hogy a telekykönyvi intézménynek, mint a végrendelet kelte óta életbe léptetett új jogbiztosítási formának, keretén belül gondoskodjék arról, hogy a Teleky-könyvtár és hozzátartozó tulajdonosi joga a végrendeletben kijelölt Teleki-ág, illetőleg ágak nevére telekikönyvezéssé s vizont a teherlapra mindazon kötelezettségek betáblázataának, melyeket a végrendelet az időszertinti könyvtári gondnokra rón. Hasonlóképp joga és kötelessége, hogy az időszertinti gondnoktól nem számadást, de évenkénti kimutatást kérjen a felől, hogy mik voltak az 1834 ik évtől fogva a könyvtár bevételei, s azok miként és mire fordítottak.

Ez értelemben tehát — mintán az egyházkerület eddigi törvényes lépései úgy sem pörlekedésre, hanem a jgigény köteleességszerű biztosítására céloztak — ajánljuk a t. egyházkerületi közgyűlésnek azon indítványunk elfogadását, hogy:

Küldessék ki egy három tagu bizottság, mely személyesen megjelölvén gr. Teleki Sámuelné, igyekezzék vele békés kiegyezésre, a fen körvonalozott értelemben, létesíteni s lehetőleg odaműködni, hogy a tapasztalat szerint kellemetlen félreértésekre okot adható nézetkülönbségek mellőzése tekintetéből, alapítassék meg a gróf Teleki Sámuel és a kiküldött három bizottság egyetértésével s az áll. igaztanács helybenbajásával egy szabályzat, mely az egyházi főhatóságunk által a Teleki-könyvtár irányában gyakorlandó „superintendentio“ jövőre határozottan megállapítsa és tisztázza.

Hogy pedig egyházkerületünk magát a közvélemény előtt is, még a roszakaratu vádak ellenében is, minden kérdésben felyül helyezze: tegye nyomatás: utján közzé a végrendeletnek a Teleki-könyvtárra vonatkozó részeit és e historiai tényekre alapított véleményes javaslatot.

Maradván a t. egyházkerületi közgyűlésnek, Kolozsvárt, 1874. apr. 14-én alázatos szolgál:

Gyarmathi Sámuel. Szász Béla, b. jegyző.

Tisztelettel alulirt, mint ezen véleményező bizottság tagja, ezen véleményt egész terjedelmében osztja, kivéve a Teleki-könyvtár és az annak fenntartására és gyarapítására rendelt fekvő-égek tulajdonjoga telekikönyvi betáblázásra vonatkozó rész t, mire fenntartja a mult 1873 ik évi egyh. kerületi gyűlés jkvében látható jogvéleményt.

Dr. Kolozsvári Sándor, b. tag.

Kapcsolatosan Nagy Péter püspök aa. indítványozza, hogy a kiküldendő három tagu bizottság és a hitbizományi utód közt, az igaztanács utján, remélhetőleg létre jöendő egyezség a közgyűlés jövőhagyára elé terjesztessék; továbbá Gyarmathi Sámuel azon pót indítványt teszi, hogy a kiigazításra kitűzött tárgyalás, halasztások által, mindaddig tartassék függőben, míg az egyezség létrehozása iránti kísérletek befejeztetnek.

A jelentés tudomásul vétetik s az abban foglalt indítványok minden részleteikben elfogadtnak és a közgyűlés a kapcsolatosan tett pótindítványokat is magáévá teszi. A bizottság által az 1-6 pontban tett indítvány folytatn a nagyméltóságú cultus minisiter urhoz intézendő felirat szerkesztésével a jk. 13. sz. a. kinevezett felirat bizottság bíztatik meg.

A hitbizományos utóadal megkísérleendő egyezség létre hozására br. K-mény Gábor, Kabós László és Bihari Sándor afisi aaveztetnek ki.

BELFÖLD.

Deés, 1874. július 3.

(Folytatás.)

Ezután következett a törvényhatósági bizottság választás alá eső tagjainak az 1870 XLII. t. cz. 28 § értelmében az elnök általi kisorsolása. Az ezen kisorsolás folytán kiesett 62 bizottsági tag helyének betöltése céljából eszközlendő választások határnapja f. évi november 2-ra határozottatott.

Javaslatba hoztán az állandó választmány által, hogy a közsegügyi szakosztály ressertjához tartozó ügyek feldolgozására egy előadó rendszere-sítése szükségeltetik 600 frnyi évi fizetéssel való elláttatása s ezen összegnek a közsegekre való kirovása indítványoztatott: — jöllehet ezen előadó létesítésétől feltételezte a közsegügyi szakosztály elnöke, e tisztében való megmaradást, miután L. L. és Sz. A. bizottsági tagok ez év végéig a közsegi ügyek végzésére vállalkoztak s azok gyorsítását önfeladkozó munkásságokkal biztosították, s mivel főispán ur ő méltósága úgy, mint a me ye munkás alispánja szives közreműködésüket felajánlották — az indítvány teljesen elesett.

A törvényhatóságok kikerekítése alkalmával Deés városának törvényhatósági székhelyül való fenntartása céljából az országos képviselőház elé felirat intéztetni határozottatott, s a szerkesztéssel Lészai, Gyárfás, Róth és Mánú Gábor bizottsági tagok bíztatik meg.

A megyei utbiztosi intézményt helyettesítő rendszer felállítása iránti szabályrendelet, jöllehet a személyes érdekekért sikra szálltak hevesen megtámadták, czélszerűtlenné nyilvánították s minden áron elodáztatni kívánták, változtatlanul elfogadtatott, és az utbiztosi intézménynek folyó év végével való megszüntetése elhatározottatott s ezáltal a közmunika alagnak évenkénti 2120 frnyi összeg takarítatott meg.

Felmerülvén továbbá; hogy az árvaügyek a központi árvaszék által nem a megyei szabályrendeleteknek megfelelőleg kezeltetnek, az árvaszék ügyvitele megvizsgálására egy 5 tagu bizottság küldetett ki. Hogy L. L. is e bizottságba esett, csak örvendhetünk, miután az árvaszék szabályrendeleteit ő készítette, s gyakorlati ismereténél fogva az ügykezelést alaposan ismeri, s mivel a más 4 bizottsági tag is szakismerettel bíró férfiak, mindnyájuktól csak talpraesett munklatot várhatunk; de hogy az árvaügy kezelés nálunk éven oly gyorsan folya miat hírik, s némelyek által a megye közönsége elé is hurcoltatni szándékolatott, alig hihetni s mindaddig míg illetékes helyről az ellenkezőről meg nem győztünk, kétségbe is kell vonnunk.

A belügyminisiterium azon leirata, melyszerént a megyei orvosok által felszámított a cholera alkalmából tett utazásaiért őket megillető fuvarilletékek megtérítését megtagadta, felolvasatván, Miniszter úró nagyméltósága az iránt, hogy miután a megyei orvosok fuvarátalányokkal ellátva nincsenek, s azt hogy évi 400 frt, csekély fizetésekkel, a cholera idejére 2-300 frtot fuvarra sajátjaikból kiadjanak, tőlük követelni nem lehet, részükre a felszámított fuvarilletéket utalványozni, s miután a közsegek az államnak megértetteti rendelt járvány költségek hordozására kénytelenek, e terhek alól felmenteni méltóztassék, feliratilag megkérendőnek határozottatott.

A tanfelügyelői intézmény megszüntetése, s a népnevelés ügyének a törvényhatóságra leendő átruházása iránt Veszprém-megyének az ország gyűléshez intézett és velünk is közölt felirata pártoló tudásui vétetett.

A véderőről szóló törvény 27. § nak, melyszerint az iskolatitkok a tényleges katonai szolgálat alól felmentvük —, a tanítói képezdei növekedésre való kiterjesztése iránt más megyék példájára, tőlünk is felirat intéztetett.

A Pest, Pilis és Solt törv. együtt megyék közösége által a törvényhatósági önkormányzat érdekében a képviselő házhoz intézett 9 pontozatu felirat olvasatván, azok közül, többeket magukévá tettünk, és pedig:

a.) hogy a Virilismus megszüntetessék — nem; részünkről a virilitás fenntartását pártoljuk, a qualificatiot azonban kizárólag a ház- és földadó alapjára fektettetni ohahtjuk,

b.) hogy a megyei házadó kivétel s beszédessége a megyékre ruháztassék: bizottságunk a törvény hatóságok szükségleteit az állami jövedelmekből akként kívánja fedeztetni, hogy e célra különrovatok ne eszközöljenek, s külön terhek a közsegekre ne háromoltassék;

c.) hogy az állami adók behajtása a megyei és közsegi hatóságokra bízassék, — részünkről is élőkben pártoljuk;

d.) abban ellenben, hogy az államutak jövőre a megye által kezeltesse, Pest, Pilis és Solt t. e. megyékkel nem értünk egyet.

e.) A népnevelés ügyének a megyékre való ruházását bizottságunk is ohahtja,

f.) a hagyatéki eljárásnak e törvényhatóságokra való ruházását a perreutasításig: helyesséssel fogadták,

g.) hogy a köz és rendőri, könnyű testi sértési kártételek s kihágások, birtokháborításos ügyek, mező munka szerkesztések megvezése feletti bíraskodás a szolgabírák ruháztassék, helyesleljük,

h.) hogy az első folymodán bíróságok megválasztására nézve a törvényhatóságoknak befolyás engedtessek, nem pártoltatott.

i.) a világos adóssági csekélyebb keresetek fölötti bíraskodása a közsegekre való bízassá vonat-

kozólag véleményünk oda irányul, hogy a 30 forintot terő adósságos keresetek feletti első fokú bíraskodás kötelezőleg ruháztassék a közsegi előjárásógokra.

(Vége következik.)

II-ik KÖZLEMÉNY.

Az egerbegyi tűz által károsultak felségelésére, jelenév június 7-én kezdődőleg július 8-ig bezárólag alólirhoz befolyt könyöradományokról.

Báró Jósika Sámuel 5 frt, gróf Béli Ferencné 5 frt, gróf Béli Ferenc 20 kr, gróf Béli Ákos 10 frt, gróf Béli Kálmán 5 frt, Weseli Heinrich küldeménye a m. ujjvári m. k. sóbánya hivatal szmlyezetől 34 frt, Gazdatiszt Albert Lajos 5 frt, Marosvásárhelyi jótékony nöégylet 20 frt, Geschmei Sándor küldeménye 4 frt 93 kr, az egerbegyi segélyző bizottmánytól átvetttem 1025 frt, br. Jósika Lajosné küldeménye 52 frt, a pesti ev. ref. főgymnasium ifjusága küldeménye Csiki Kálmán által 10 frt, Grün Isák 5 frt, Mentovich Ferenc küldeménye 12 frt, „M. Polgár“ szerkesztőségének küldeménye 97 frt, Marosszéki alkirálybirának küldeménye 69 forint 73 kr.

Összesen 1379 frt 66 kr.

Az első közlemény szerint az általam bevett könyöradomány tett 1491 frt 62 kr, és két ezüst huszas.

Az első és második közlemény szerint vettem be összesen 2871 forint 28 kr, és két darab ezüst huszas.

1874. július 8-ig bezárólag alólirt által bevett összes könyöradományokból 2871 frt és 28 krból könyöradományképp kiosztottam mai napig július 8-ig bezárólag 2628 frt o. é., maradt tehát alólirtnál könyöradomány a tordai takarékpénztárba letéve 1874. július 8-án 243 frt 28 krajczár, és két darab ezüst huszas, a közelebbi kiosztásig magamnál tartottam.

A könyöradományképpen kiosztott 2628 forintot alább nevezetteknek alólirt részletekben osztottam ki.

I-6 Kiosztás.

Szolgabíró Almási János 20 frt, Veres László 5 forint, Fejér István 5 forint, Moldován Daniel 5 forint, Fábán L. Zsigmond 5 forint, Leeb Móricz 5 forint, Péter József idősebb 5 forint, Sükösd Gábor 5 forint, Moldován György 5 forint, Tolvaj József 5 frt, Fábán József 5 frt, Vaczkan János 5 frt, Tökés László 5 frt, Rusz János 5 frt, Pap József 5 frt, Tusán Mihaila idő 5 frt, Tökés György 5 frt, Bartha János 5 frt, Diagota János 5 frt, Tusán Tyifor 5 frt, Tusán János 5 frt.

II-6 Kiosztás.

Veres László 55 frt, Fejér István 55 frt, Fábán József, 55 frt, Tusán Mihaila 55 frt, Tolvaj József 55 frt; Sükösd Gábor 55 frt, Tökés László 55 frt, Vaczkan János 55 frt, Bereczki János 35 frt, Moldován Dániel 35 frt, Fábán L. Zsigmond 35 frt, Fábán Ferenc pap 35 frt, Péter József 35 frt, Pap József 35 frt, Györfi József, 35 frt, Bota József 35 frt, özv. Szancsali Samu 35 frt, ev. ref. egyház 35 frt, Márton József 35 frt, Bihari József 35 frt, Tot Sándorné 35 frt, Tökés György 35 frt, Almási János 35 frt, Moldován Péterné 35 frt, Bartha János 35 frt, Tusán Tyifor 35 frt, Rom. cath. egyház 35 frt, Moldován György 35 frt, Soos György 35 frt, Tusán János 35 frt, Veress Zsigmond árvái 35 frt, Egerbegyi közsege 35 frt, Soos Samu árvái 20 frt, Soos Györgyné 20 frt, Nyitrai Józsefné 20 frt, Lukács János ifj. 20 frt, Veress Sándor 20 frt, Lukács Juliánna 20 frt, Lukács Sándor 20 frt, özvegy Moldvai Györgyné 20 frt, Nusz Todor 20 frt, Leeb Móricz 20 frt, Tasnádi Sándor 20 frt, Tasnádi János 20 frt, Dameter Miklós 20 frt, Fábán Zs. József idő 20 frt, Fábán Zs. József ifj. 20 frt, Szabeni Jakab 20 frt, Duhá Kristóf 20 frt, Bró Mihályné 20 frt, Moldvai Sándor 20 frt, Fábán Ferencné 20 frt, Keserő János 20 frt, Moldvai György ifj. 20 frt, Moldvai Ágnes 20 frt, Toth Jánosné 20 frt, Mikola Károly 20 frt, Bartha Kati 20 frt, Buldor Vaszi 20 frt, Tusán Mihaila ifj. 20 frt, Jova Simion 20 frt, Diagota János 20 frt, Moldován P. Simion 20 frt, Taar János 20 frt, Csenán Mihaila 20 frt, Csenán Simeonné 20 frt, Csenán János 20 frt, Soos Mihály 20 frt, Lengyel József 10 frt, Venczel Sándor árvája 10 frt, Fejér Miklósné 10 frt, Szász János 10 frt, Berki Mihály 10 frt, Berki Márton 10 frt, Lengyel József idősebb. 10 frt, Németh Samu 10 frt, Kovács József 10 frt, Némethi János 10 frt, Nyitrai István 10 frt, Fejér György 10 frt, Buika István 10 frt, Mikola György 10 frt, Fejér Mózes 10 frt, Soos Gergely 10 frt, Péter Márton 10 frt, Toth Mihály árvája 10 frt, Csernóczky Samu 10 frt, Vaczkan Simeon 10 frt, Péter Károly 10 frt, Toth István 10 frt, Bara György 10 frt, Csernóczky Sándor 10 frt, Flora Nyikolné 10 frt, Lázár Károly 10 frt, Ménaási József 10 frt, Moldován Iliáné 10 frt, Szard Todor 10 frt, Szard Vaszi 10 frt, Jova Iliáné 10 frt, Vaczkan Mihaila 10 frt, Kriszán János 10 frt, Raszán Ila 10 frt, Trifán Jakabné 10 frt; Sükösd Leopold 10 frt, Telekán Mihaila 10 frt, Taar Zsigmond 10 frt, Csörgő István 5 frt, Bukai István 5 frt, Öves Mihály 5 frt, Báron Miklós 5 frt, Berki János 5 frt, Soos Sándor 5 frt, Imre Sándor 5 frt, Katrin Lajosné 5 frt, Lengyel Sándor 5 frt, Péter János 5 frt, Kovács György 5 frt, Árkosi Ágnes 5 frt, Tesnádi Sándorné 5 frt, Moldován Vaszi 5 frt, Ince Biri 5 frt, Virág György 5 frt, Bakos Todor 5 frt, Dorosila Vaszi 5 frt, Grezila Simon 5 frt, Ketzán Györgyi 5 frt, Horga Tománé

5 frt, Moldován Juon 5 frt, Toth Mária 5 forint, Bodoczi Erzsébet 5 frt, végre segélyző akaratjához képes könyör adomány kép adtam Demeter Miklósnak 8 frtot.

T o v á b b á :

1) A Kemény családi pénztár 2 évre 6% kamatra kölcsönözött Egerbegyi tüzkarosult Fejér Istvánnak. 100 frtot.

2) Államtitkár m. Zeyk Károly ur 2 évre 6% kamatra kölcsönözött az Egerbegyi tüzkarosultaknak 1000 frtot o. é. névszerint:

Fábián Józsefnek, Tolvaj Józsefnek, Veress Lászlónak, Sükösd Gábornak, Tusán Juonnak Idősb. Veczky Juonnak, Idősb. Moldván Györgynek, Tökés Györgynek, Idősb. Soos Györgynek Pap Józsefnek száz száz frtot.

3) A magas kormány részéről és nevében ki kölcsönöztem alább nevezett tüzkarosult Egerbegyiek között 1000 frtot 6% kamatra évi időtartamra névszerint:

Tökés Lászlónak 100, Tusán Tyiforok, Csenán Simonának, Srancsali Samunának, Györfi Józsefnek, Fábián Zsiga Józsefnek idősb., Bereczki János, Bihari Józsefnek, Moldvai Péterné, Taar Zsigmond, id. Péter József, Moldvai Sándor, Tusán Mihaila, Drágota Juon, Barthá János, Rasz Todor, Fábián Zsigmond, özv. Moldvai Györgyné, Toth Sándornak ötven ötven forintot.

Tebát 1874 július 8-ig bezárólag könyörado-mányképpen kiosztottam az egerbegyi tüzkarosultak között

Ki kölcsönöztem 2628 frtot.
Összesen 4728

Maradt tehát alólírtul a tordai takarékpénztárba le téve 243 irt 28 kr. és két darab ezüst huszas, melyet a közelebbi kiosztásig magamnál tartottam.

Torda, 1874. jul. 9-én.

B. Kemény György,
főispán.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestén július 13. 10 ó. 10 p. d. e.
Érkezett, július 13. 10 ó. 12 p. d. e.

A képviselőház tegnap elvégzte a választó tjavaslat negyedik pontját. Ma a román vasuti csatlakozást tárgyalják; élénk, de rövid vitát várnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, július 13. 1874.

— A m. királyi igazságügyminister Hochmann Gyula abrudbányai törvényszéki írnokot, hason minőségben a topánfalvi járásbírsághoz helyezte át.

— Tudomány egyetemünk a rector-választás tegnap történt meg s a választók nagy többségének bizalma — a sorrend szerint a bölcsészeti karból — Fiafaly Henrik urat hívta fel a rectori díszes állásra. Ösmerve a megválasztottnak tevékeny buzgalmit, a választást szerencsésnek mondhatjuk s az új rectori részünkről is a legmelegebben üdvözljük.

— Gróf Mikó Imre ó nagyméltósága, mint örömmel halljuk, a dalárünnepélyen való díszelőlést elfogadja. E célból Ábrányi ur már közelebb személyesen tiszteleg ó nagyméltóságával Felsőnyvárt, s a dalárünnepélyt nevében újabban is fölkeri a díszes állás elfogadására. Ismerve ó nagyméltósága hazafias áldozatkészségét: a választás — reméljük — kedvező leend.

— A kolozsvári „Hilaria” tegnap az orsz. dalárünnepély javára táncszal összekötött dalestélyt rendezett a kes fekvésű, sugárjegyekkel koszorúzott „Arená” helyiségében. Bár a játéknak célul szánt ezultal rendkívüli adót rótt ez egyet műpártoló közönségére, de ezt örömeit fizette mindenki, mert az élvezet reményét most is elismerésre méltóan válták be a derék dalárok. A gyönyörűn kivilágított helyiség most még szebb díszben regyogott, mint a közelebbi estélyen. Az étcsarnok fölött tömött sorban kétfelől trikolor nemzeti zászlókat lengetett a szellő s a szőnyeges bejáratnál a „Hilaria” lant-ékes pompás selyem zászlója vidóran emelgette szárnyait az esti zepherben. Ének- és zenedallamok szép összhangban váltakoztak, míg végre a műsor utolsó darabjának eizengése után, kezdetét vette a táncz. Pompás tánczene mellett tánczra temett ifjú szép alakok lejték körül a tágas helyiséget, s a kedvnek táncoznak csak késő éjféltőlant lett vége.

— A kolozsvári vizgyógyintézet igazgatósága a „vizgyógyintézet” kerti helyiségében július hó 18-án d. u. 5 órakor egéségi szempontból zártkörü tánczvigalmat rendez.

— A kolozsvári állami tanítónő-képződeben a kövizsgálatok július hó 16, 20, 22, 24, 26, s 27 ik napjain fognak megtartatni.

— A helybeli ref. felekezeti népiskolákban a nyári vizgálatok ma végződtek be s a fölmutatott eredmény alig hagy fel valami kívánni valót. Benedek József, Szentgyörgyi Lajos, Deési László, Toth Tamás, Szász Lajos, valamint a tanítónők is egymással nemes versenyre kelve, bizonyágát adták annak, hogy helyüket híven és buzgón betöltik. Általában örömmel constátálhatjuk, hogy néptanítóink

soraiban pár év óta élénk lendület észlelhető s népképzőmunka terén a haladás szembevetőd.

— A nyári színházban szombaton Beczkó János jutalomjátékául „Az ördög hídja” látványos színjáték adatott, meglehetősen csekély számú közönség előtt. Ha nyári színházunk létrejövetelét körül szerzett érdemeit elismerés illet valakit, úgy ez elismerés jelentékeny részére Beczkónak van joga: az építészeten kívül, leginkább az ő érdeme, hogy a színház oly csinos, mint a milyen, annyiaval is inkább fájjaljuk tehát, hogy ez elismerésnek nem adott a közönség tényében: egy tele házzal kifejezést. A mi egyébiránt a darabot illeti, aligha volt egyéb célra készítve, mint hogy ördögöl és angyalokkal rémítgesse és vigasztalja a nézőt, nem is a darab tehát, hanem a képletek és képek érdemének szót, ezek között az élő csoportozatok valóban szépen sikerültek, kevésbé az ördög hídja, különösen a vár égése, mely transparent lángjaival meglehetősen kisserű volt; nem tudjuk a rendezőség tőltől fél-e, de a nyári színház látványosságokban a tüzet nem szokás festve állítani elő, kivált ha az, — mint nálunk — szabad téren rendezhető. Beczkóy festményeire pedig legyen szabad megjegyeznünk annyit, hogy nagyon megtetszik rajtok a hatásadászat s e miatt az a tarkaság rajtok, a világos és sötét színek tulságos vegyülése, mi a gömbölyűség, a plastika, a lágság rovására esik; nem mondjuk ezzel, hogy Beczkóy festészete nem felel meg a mi meglehetősen kisvárosias igényeinknek, csupán tanácsképpen hoztuk ezeket; miért készítse decoratiókat hibásan, ha ezek kikerülésével jobban is készíthetné? — Tegnap „R ó z s a S á n d o r” adatott előreláthatólag magán hordva az U b r i k B o r b á l a -féle modern férczelmények jellegét, maga a tárgy is nem a színpad, hanem inkább a regény körébe vág s csak akkor lehetne színházba hozni, hogy ha a borzadalmas lünkronikák helyett, Rózsa indokolt jellemfejlődését adnák. A tegnapi darab egyébiránt néhány meglehetősen mozzanat leszámításával még a regényből képzett szindarabok nívauján sem állott, darab közben pusztitgatván a főszereplőket s ez által a színmű közepére tevén a catastrophát; maga Rózsa pedig csak a kifejlődés okozójaképpen mutatta be magát. — A közönség különben tapsaival elég háládatos volt s a többek közt Földényit azért is kihittá, hogy néhány pandurt fej-széjével vitézül kikergetett.

— A dalsarnokot a lövölde melletti térségben a Braun testvérek fogják építeni 2301 frt. 32 krért. A dalsarnok helye már ki is czéveketeltett.

— Az erdélyrészi távirati hivatalok az 1873-ik évben következőleg működtek: a kolozsvári 147,565 a brassai 145,394, a székelyi 56,092, a marosvásárhelyi 26,223, a dévai 19,372, a kékérvári 16,365, a segésvári 13,890, a beszercei 10,228, a székelyi 7792, a székelyvári 6951, a déési 6,006, a szamosújvári 5693, a tordai 6519, a m. nyedi 6171, a kvásárhelyi 5922, a s. székelyi 5506 stb. táviratokat küldöttek tovább.

— A kellemes és erősítő hatású „nap fürdő” a kolozsvári „vizgyógyintézet” helyiségében (k. monostor u. 15 sz.) elkészülvén, tiszta, meleg napokon d. e. 10-től d. u. 2 óráig, az azt igénybe venni szándékozóknak mátol fogva rendelkezésére bocsátatik.

— Ábrányi Kornél az orsz. dalárünnepélyt nagyérdemű titkára, a t. nap déli vonattal Kolozsvárra érkezett. Derék zeneköltőnk a kolozsvári Dalkör elnöke, K. Birini Domokos ur társaságában tegnap délután a lövöldet is meglátogatta, este pedig résztvett a „Hilaria” dalestélyén. Ábrányi ur az angusztnus végével tartandó orsz. dalárünnepély előleges intézkedéseinek megállapítása érdekében néhány napot időz körünkben.

— Strasser Samu, különben jó hírű vendég-lőünk mulató kertjében pár nap óta Jakabfi daltársulata bosszantja a közönség lát- és hall-érzékeit. Az egész társulat minden kritikán alól áll, s ugyanevet műsorozatának egyik pontja élvezhetetlenebb mint a másik, s nem tisztességes közönség elé való. Strasser urtól az a mivelt közönség, mely kerti helyiségeit különben is meg szokta töltöni, méltán megvárja, hogy ily gschátek martalékául ne használja föl s ne kényserítse arra, hogy másfelé keressen üdülést!

— Gesztiesy Ilona, a kolozsvári állam tanítónő-képződe harmadéves növendéke, öt heti szenevedés után e hó 11-én, virágzó életének 17 ik évében kimúlt. Hült tetemei ma délután 4 órakor fognak beszenteltetni, s Zsomlyolyára (Torontálmege) szállítatni. B. ke a korán elkötözött hamvaia!

— Dr. Kovács Sebestyén Endrét, Deák Ferenc orvosát, hír szerint bárói méltósággal szándékoznak kitüntetni.

— Szászbecsen képviselővé Ordódy Pált választották dr. Apáthy István budapesti tudományegyetemi jogtanár ellenében.

— A szászok alatt nyögő csángók, mint az „Egyetértés”-t Brassóból értesítik, hogy legalább a germanizáló papok tefolyása alól kiszabaduljanak, Luther vallásáról Kalvinéra szándékoznak áttérni.

— Hetényi Laura, a vidéki színészet egyik előkelő tagja, kit „Molnárné” név alatt ismer a közönség, elbunyit Budapestén 43 éves korában. A boldogult egykor mint népszínmű énekesnő aratott sok tetszést, később a társalgási szerephez tért át, s a legutóbbi években a debreczeni színháznak volt tagja. A fővárosba látogatába ment s ott régebb szivbaja lepte meg, a mi halálát is okozta.

— Klapka tábornok Egyiptomból visszatérve, néhány napig a fővárosban időzött, s tegnap Szeiczba elutazott.

— A német császárnak Ischlbe érkezése holnapra halasztatott; hír szerint Rudolf korona herczeg itt ödvözölni fogja a német császárt.

— Oláhországban mult hó 15 és 16-a közötti éjen a Romnic Volcei megyéhez tartozó Deszoj nevű község három ölnyi mélységbe süllyedt. Emberélet nem esett áldozatul, mert a lakosok már három nap előtt emelkedtek, megborzadván a föld mélyéből felhangzó pokoli süvöltéstől. A házak nagyobb része épen maradt.

— N. Enyedről tudósítanak, hogy Veress Károly, a ref. főtanoda ügyvéde, 68 éves korában f. hó 12-ére viradólág szíven lötte magát. Számos tagu nagykoru családot hagyott hátra. Mi lehet indító oka erőszakos halálának, tudni nem lehet? A tanodát érdeklő iratoknak törvényesen való átvétele után, hihetőleg kiderülend a valóok. Anyi bizonyos, hogy mint becsületes ember volt ismeretes és az eddigi gazdasági sáfárkodásokban közvetlen részes nem volt.

(mk.) Bezdőden (B-Szolnokmegyében) közelebbről egy időjós halt el. Neve: Kardos János, ki a többek közt a hatvanas évek valamelyik nyarán történt havazást néhány héttel előbb megjósolta. Általában az általa észlelt természeti tünetek utána mindég tudott az időjárásról jósolni s jóslása legtöbb esetben beteljesült. A vidék lakossága, sőt nem ritkán értelmisége is, megtalálta Kardost az időjárás iránt s ki nem akart esős idő előtt füvet kaszálatni, hozzá folyamodott tanácsért. Naturalis astronomus volt s híre nemcsak a szurdoki járásban, hanem az egész hszában elterjedt, mert Rácosei Pap Albert — mint akkori szolgabíró — a hatvanas években a „Kolozsvári Közlöny”-ben ismertette időjósati tehetségét. Kardos János a naptárt jobban ismerte, mint sok művelt egyén. Ha valaki azt kérde tőle: mához két hétre hányadik lesz? a legpon tosbabban megmondotta a rendes, ó-szerinti és a héber naptár szerint. Mint teljesen elszegényedett 60 éves agg halt meg, s maga után 22 éves nőt, gyermeket hagyott.

— Csikszék földműves felső népiskolájában a folyó 1874-iki tanévet bezáró vizsgák következő renddel fognak megtartatni: Julius 25-én. I. osztály 8-9-ig Hittan, 9-10-ig Földrajz. II. osztály 10-11-ig Hittan, 11-12-ig Földrajz. III. osztály 12-1-ig Hittan, 1-2-ig Természettan. Julius 27-én I. osztály 8-10-ig Nyelvtan, II. osztály 10-11-ig Nyelvtan, III. osztály 11-12-ig Irálytan. Julius 28-án I. osztály 8-10-ig szám- és mértan, II. osztály 10-11-ig szám- és mértan III. osztály 11-1-ig szám- és mértan, 1-2 könyvvitel, Julius 29-én I. osztály 8-9-ig Természettan, II. osztály 9-10-ig Természettan 10-11-ig Természettan, III. osztály 11-1-ig Természettan, talajtan és mezőgazdaságtan. Julius 30-án I. osztály 8-10-ig Történelem és Alkotmánytan. II. osztály 10-11-ig Történelem, III. 3-4-ig Vegetan és trágyatan, I-IV. osztály 4-5-ig Ének. I-IV. osztály 5-6-ig Torna (test- és fegyvergyakorla) Julius 31-én és aug. 1-én bizonyítványok kiállításá, aug. 2-án zárünnepély. A IV ik vagyis gyakorlati osztály iskolai éve 12 óra terjedvén, vizgálatait september hó 24. és 25-ik napjain fogja kiállani és pedig következő renddel: sept. hó 24-én 8-10-ig Gazdasági növénytermelés, érdőszet és állatteryésztés. 10-12-ig Gazdasági üzlettan. September 25-én 8-9-ig állatgyógyászat, 9-10-ig Mezei rendőri törvények. 2-6-ig gazdasági gyakorlat. September 27-én végbizonyítványok kiadása és bucsünnepély. A tanári testületnek 1874. év július 2-án tartott üléséből. Csik Szeredán, 1874. július 7-én kiadja: T. Nagy Imre, tanácsjegyző.

— A zilahi állami tanítóképződe tanári kara és ifjusága mult hó második felében egy három napig tartott tudományos célú kirándulást tettek a moigradi római várromok és Zsibón a b. Wesselényi Miklós széken rendezett váltógazdaságának, valamint a b. Wesselényi Béla híres ménesének megtekintése végett. Az excursio úgy földrajzi, mint történeti, régészeti és gazdasági szempontból igen érdekes és tanulságos volt. Midőn e tényt köztudomásra hozzuk, nem mulaszthatjuk el, hogy nyilvánosan ne szavazzunk közönséget Szikszai Lajos ügyvéd és kép. igazgató tanácsos urnak, ki a vidékkel teljesen ismeretes lévén, különben is szakértő és tapintatos vezetéseért, továbbá a zsibói b. Wesselényi-családnak, úgy szintén Nagy Dániel zsátfalvi urad. tiszt urnak, kik a nagybecsű szives vendégszeretők által nagy mérvben folytak be kirándulásunk tanulságosá és sikeressé tételére. A tanári kar nevében Zilahon. 1874. jul. 10. Faluvégi Albert, képezd. igazgató.

— A „Vasárnapi újág” július 12-ki száma következő tartalommal jelent meg: Concha tábornagy (arcképpel). — Átým emlékének. (Költemény, Gáspár Imrétől). — Régebb magyar írók csarnoka: I. Zsigon Miks Kelemen. — Kozák kunyhó a Pruth mellett (képpel). — Malom az erdőben (képpel). — Algiri élt. (Egy magyar tengerész naplójából.) Az első hídepitők. — U azai s tenger alatt. (Regény „Egy tízmillió értékű kagyló” cz. képpel). — A mostani üstökös. (A most látható üstökös pályájának rajzával). — Aratási orosz népszokások. — A hétről. (Tárca-levél.) Irodalom és művészet, stb. rendes ovatok.

KÖZGAZDASÁG.

— A szamosújvári piacz árai június hó 30-án. 1874. Alsó Auszt. mérő. Tisztabúza 6 frt, 53 kr. Rozs 4 frt, 50 kr. Egybúza 5 frt, 25 kr. Eab 1 frt, 88 kr. Széna 2 frt, 75 kr. Alomszalma 90 — kr. Zsupszalma 1 frt, 40 kr. Egy ől fa nem

— A m.-vásárhelyi piacz árai július hó 9-kén 1874 Alsó auszt. mérő. Tisztabúza 6 frt 40 kr Rozs 4 frt 50 kr. Egybúza 4 frt 40 kr. zab 1 frt 70 kr. Széna 2 ft. 10 kr. Egy ől fa 36 hüv. hosszú 10 frt. — kr. Marhabas fontja 20 kr. Konyhaliszt 14kr. Borsó mérője 32. Lencse 32 paszuly 20 kr.

— A déési piacz árai jul. hó 10-dikén 18 auszt. mérő Tisztabúza 6 fr. 80 kr egybúza 6 fr. 20 krajczár, rozs 4 forint 50 krajczár zab 1 forint 10 kr pityoka 2 frt 30 kr. Egy mássa szalonna — ft — kr. Egy font disznósír 20 kr. Egy kupa borsó 32 kr. lencse 22 kr. paszuly 70 kr. Egy mássa kenyérliszt 14 frtEgy font marhabas 18

Távirati tudósítás a déési községről

Július 11-én 5% Metalliques 70 05 frt. Kamat —. — 5% Nemzeti köleső 75.10 frt 1860 Köleső 110 —. Bankrészesítő 982 Hitelintézeti részvények 229.50 London 111.70 ft. st. Ezüst 104.90 Cs.kir. arany — Napleandor 8.92.

Urbéri kötvények: Magyarországi 76.75 Temesi 75.50 Erdélyi 73.75 Horvátországi 79.—

A közönség köréből.)

Tordamegyéhez tartozó M.-Bogáth községében az ezeltől 8 évvel történt tagosítás következtében a határnak a föld adószorozati új osztályozása ezeltől három évvel úgy eszközöltetett, hogy a birtokosság nagyszámú része tulterheltevé érezvén magát, a mltsz. kir. pénzügy igazgatósághoz vala kénytelen felszólamlásait beterjesztetni. Minak következtében mult június havában a m. kir. pénzügyigazgatóság a sérelmek elenyésztetésére, illetőleg az osztályozás megvizsgáláára és kiigazítására, kiküldé községünkbe pénzügyi számtiszt t. Bartok András urat A tisztelt számtiszt ur egy pár heti buzgó hivatalos működése alatt felderíté mindazon osztályozási hibákat, melyek részint hanyagság, részint a könyvekben való illetlen correctiók, részint szakértelem hiánya miatt előidéztettek, nem csak, de a községi megválasztott osztályozási bizottság közreműködésével a t. számtiszt urnak szabályszerű méltányos és igazságos eljárásával sikerült a törvények korlátai közötti megeendhetőséggel a sérelmeket annyira enyhíteni s a felderített s a hibás osztályozást kiigazítani, hogy ez időszert nem tekintve főleg batarunkra nézve az első osztályok tulszámított, tiszta jövedelmére, a birtokosság az általán új osztályozási eljárása nézve meglegedését nyilváníthatja, mely alkalommal egyszersmind nem mulaszthatja el a t. pénzügyi számtiszt urnak pártatlan eljárásáért, őszinte köszönetét hirlapi téren is kinyilatkoztatni.

M.-Bogáth, július hó 1874.

Többen a birtokosság részéről.

Felelős szerkesztő: Szász R. a

Minden betegnek erő és egészség

gyógyszer és költség nélkül:

az igen kellemes

Revalesciére Du Barry

Londonból. (183—209)

A mióta a pápa ó szentsége a delicat Revalesciére du Barry használatát által szerencsésen ismét felgyógyult a annak hatását sok orvos és kórház elismerte, senki sem fogja e becses gyógytáplálék urját kétségbe vonni, s itt elősoroljuk azon bajokat, a melyeket gyógyszer és költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyák-, hárt-, légszét-, huygós- és vesebajok, tuberculós, aszkór, asthma, hurut, emésztés hiány, dugulás, vérhas, Almatiaság, gyengeség, aranyér, vizkór, hidegláz, szédülés, vértolulás, tulzugas, élmérges Anyas még terhesség alatt is, diabetes, buskomorag, soványág, csúsz, köszvény, sápkór. — Kivonat 76.000 bizonyított yból gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak

7. 877 sz. bizonyítvány.

Nagy-Várad, febr. 28-án, 1872.

Hasznosnak ap óta egyedül az istentől küldött Revalesciével éltam. Ez isteni szer késégbeesett állapotban csodát tett, s én nem vonakodom ezen gyógytápsert a szenvedő emberi nem második kinyilatkoztatásának nevezni. E becses Revalesciére í. en veszedelmes tüdő és gégehurutból, fejszélőből és mell szorultól mentett meg, melyek évek óta minden gyógyszerrel dacoltak. A természet e csoda adománya tehát legtöbb dicseretet érdemel s a szenvedő embernek legmelegebben ajánlható.

Köller Florián,
cs. k. nyug. katonai kezelősz.

Táplálókép lévén a husnál, a Revalesciére átlaseknél s gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszerrel.

1/2 fontos bádagszelenczében 1 frt 40 kr. 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt 20 frt 24 font 36 frt. Revalesciére kétszersült szelenczékben 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. Revalesciére csokoládé porban és táblákban 12 csésére 1 frt 50 kr. 24 csésére 2 frt 50 kr, 48 csésére 4 frt 50 kr. Porban 120 csésére 10 frt. 288 csésére 20 frt, 576 csésére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. Valamint minden városban jó gyógyszerésznél és tüzáránál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai útánét mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: Miklósvics István a „Kigyóhós” ezimzett gyógyszerárában. Dunaföldvárt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és Jekelmánál. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Demeternél. Péten: Török Józsefnél. Temesvárt: Quirinyi Atajos ós városi gyógyszerárában.

*) E közeledő felszólalásoknak szánt rovat alatti közleményekért csupán a sajtó-közlőség irányában vállal felelőset

Hivatalos.

481. Sz.

(247)

(1-3)

Hirdetmény.

A nagybányai m. kir. gazd. hivatal részéről közzé tétetik, miszerint a kapnikai, ferenczelyi és Szirimbuly vidéki, bajfalusi kőszén- és malom 3, vagy 6 évre f. é. **augustus-hó 7-én d. e. 9 órákor** a hivatal irodájában zárt írásbeli tiúkos ajánlatok benyújtása mellett második árverés útján haszonbérbe fogna adatni.

Az ezen bérletre vonatkozó árverési és szerződési feltételek a nagybányai, kapnikai és oláhláposi uradalmi hivataloknál, jó eleve megtekinthetők.

Nagybányai gazd. hivatal, 1874. július 8-kán.

583. Sz.-hoz.

(248)

(1-3)

Árlejtési hirdetmény!

A m. kir. és társ. verespataki- orlai altárnához szükséges 60 mázsa kétszer finomított repce olajnak folyó évi **september 15-ig** eszékölendő szállításra ezenel pályázat nyitattik.

Vállalkozni kívánók felhivatnak ezen szállításra vonatkozó ajánlataikat folyó évi **augustus 14-ig**, az alírott m. kir. bányahivatalhoz beiktatni.

M. kir. bányahivatal.

Abudbányán, 1874. július-hó 10-kén.

Sz. 508. Eln. 1874.

(244)

(3-3)

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék és a kolozsvári kir. járásbírószág hivatali helyiségei fűtésére az 1875-dik év január 1-től azon év utolsó napjáig mérnöki megállapítás szerint, szükséges 89 1/2 az-sz nyolczvankilenc és 1/2 36" hosszú, hasábas ol fa szállítására, ezennel az árlejtés közbírré tétetik.

Az árlejtés helyéül a kolozsvári kir. törvényszéknek a kisvármegyehez tartozó hivatali helyisége (bel farkasútea 12 sz. a.), megtartási napul pedig folyó 1874 dik év **augustus 28. d. e. 10 órára** tűzetik ki. Kikiáltási árul 1108 frt 25 kr, vagy is öle 12 forintjával állapittatik meg, melynek 10%-ja az árlejtésnél résztvenni akaró vállalkozó által banatpénzzül leteendő.

Zárt írásbeli ajánlatok az árlejtésre kiűzött óráig a kolozsvári kir. törvényszék elnökségénél elfogadtatnak.

Az árlejtés alapját képező vállalati feltételek a hivatalos órákban a kolozsvári kir. törvényszék elnökségénél megtekinthetők.

A kir. törvényszék elnökségétől.

Kolozsvárt, 1874. július-hó 8-kán.

Nem hivatalos.

Esetleg

150,000,

125,000, 120,000, 115,000, 110,000 tallér

nyereménye az új tőke-kisorsolásnak,

a melyet a herceg-braunschweigi kormány biztosít, s kevés hó alatt 43,500 nyereménynek kell eldölnie.

A húzás már

1874 július 23-an és 24-én lesz.

Ára: egy egész eredeti sorsjegyek 4 tallér vagy 6 frt 60 kr. o. ért.
" fél " " 2 tallér vagy 3 frt 30 kr.
" negyed " " 1 tallér vagy 1 frt 65 kr.

Játéktervek ingyen.

A pénz beküldése mellett a legvalószínűbb vidékekre is pontosan és titoktartással teljesítenek a megrendelések; tessék bizalommal fordulni cégünkhez, a mely a fennebbi sorsjegyek árulásával meg van bízva. Nyeremény-lapstrom húzás után azonnal megküldetik.

(208)

(7-8)

Lilienfeld testvérek, állampapír üzlete
Hamburgban.

Kitüntetett a párizsi világtárlaton 1867.

Ezüst

éremmel.

(219)

(3-6)

Legújabb találmányom neve

REFORM-EXTRACT.

E tinta kivonat könnyen és mély feketén foly a tollból, nem penészedik, akár mely hosszú használat után is. Tánadja meg az aczéltollat a hónapok után is másolóképes. Az e Reform-Extractal-t el edényt csak közönséges vízzel kell utánpótlótni, tehát kiapadhatatlan. Levelek és írományok igen kellemes illatot őrvernek, a mi eddig épen nem minden esetben történt.

Mitán nem várható, hogy e Reform-Extractnak ellenzéke támadjon, azt a közönség szives figyelmébe ajánlom.

1 bádog-palaczkkal 1 frt. o. é.

Másoló-tenta,

mely mély feketén foly a tollból s az aczéltollat nem támadja meg.

10,000 óra múlva is másolóképes, alkalmazásban van minden os. kir. postahivatalnál a os. kir. déli- és nyugati pályánál.

1 nagy üveg ára 1 frt 5 kr.

E tenta kitűnőségét fényesen bizonyítja a következő hivatalos bizonyítvány.

Hivatalos bizonyítvány.

Alírottak e nnel bizonyítják, hogy **Fritsch Nándor** illatos másoló tenta 1865 október havától kezdve a mai napig minden postaországban az akadémiai használatban van, több vidéki postahivatal által is használtatik, s hogy kitűnő tartóssága és jósága miatt, mert igen erős lenyomatokat ad, melyek idővel nem halványulnak el, sőt mély feketé-éghen még gyarapodnak, minden más itt megkísérlett másoló tintát felülmúlja.

Nem v. nakodunk tehát említtetnek ezen készítményt mindenkiné legme egebben ajánlani. A os. kir. keres. miniszterium posta-gazdasági kezelősége.

Bécs, június 8-kán, 1866.

Lachmann.

A midőn a **Fritsch Nándor** ár által a os. kir. szab. délpályai társulat számára 1860 óra szállított másoló tenta kitűnő hasznos-sága feletti fennebbi előnyös bírálatokhoz csatlakozunk, a os. kir. posta gazdasági kezelőség által kiemelt különös tulajdonait e tentának csak bizonyíthatjuk.

Bécs, június 9-kén, 1866.

Bernuth,

raktári fő felügyelő.

Az Erzsébet császárné-pálya 2 1/2 év óta veszi minden másoló tenta szükségletét **Fritsch Nándor** utól, s annak minőségével mindig teljesen meg volt elégedve.

Bécs, június 10-kén, 1866.

Zelniczek János, felügyelő.

Zsiros festék fehérenmű jegyzésre

feltalálta **Fritsch Nándor** Bécsben,

oly minőségben, a mint azt sem a bel- s sem a külföldön nem készítik s ezélt sem ismerték. Ezt minden időrből előkészíté nélkül bőséggel, vagy min a segélyével kell a megjegyzendő kelemre nyomni s azok felett forró vassal letéglézni, míg a festék színe elváltozott.

Egy üveg ára 70 kr.

Cigarette — dohányzóknak felette fontos:

Franciaország legtekintélyesebb szivarpapír gyárosaival sikerült azon régen ézet szükséges egyességét létre hoznom. hogy gyártmányaiból állam egész Erdélyre nézve egyedüli raktárt állítsanak. Tehát bátor vagyok a n. érd. fogyasztó közönség figyelmét felkelteni arra nézve, hogy e papírok valódi minőségben (Erdélyben csak nálam kaphatók)

a következő árakért:

1 könyvecské táblába (Format Française)	10 krajczár.
1 " (Form t Turc) nagyobb	15 "
1 " (Format Russe) még nagyobb	20 "
1 köteg (Format Française) 500 levél tartalommal	20 "
1 " (Format Turc) 500 levél tartalommal nagyobb	25 "
1 " (Format Russe) 500 levél tartalommal még nagyobb	30 "

Rajzolók számára.

1 duczet valódi A. W. Faber írón. 6 szögű Nro. 1, 2, 3, 4, 5.	1 frt 30.
1 " Gr. & C. Hardtmuth írón 6 szögű Nro. 1, 2, 3, 4, 5, 6.	1 frt 75.
1 darab valódi „chinois tusch” legfőbb Nro. 1, 2, 3, 4, 5, 6.	1 frt 50., 2 frt.
1 iv színes valódi „Canson Freres” rajz papír	— 18.
1 iv fehér valódi „Wathman” rajz papír Imperál nagyság	— 30.
1 iv dito „Wathman” rajz papír Double Oliphant nagyság	— 60.
Rajzszínek és rajzszerek szintén nagy választékban kaphatók, Erdély legnagyobb papírkereskedésében	3 irtól 25 frtig.

Továbbá: Rajzablak, vonalzó és egyéb ír- és rajz-szerek szintén nagy választékban kaphatók, Erdély legnagyobb papírkereskedésében

Stein Jánosnál Kolozsvárt.

Legújabban megjelentek és

Stein János erd. muzeum egyf. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Egyetemes europai jogtörténet a középkor kezdetétől a francia forradalomig.

Irta Hajnik Imre. II. füzet. Az alkotmányi fejlődés a tizedikszázadtól a tizennegyedikig. Ára 80 krajczár.

Egyházi beszédek.

Irta Fejes István, sátoralja-ujhelyi ref. lelkész. Első füzet. Ára 2 frt.

Imakönyv templomi használatra.

Irta Albert János, tordai unit. lelkész. Ára füzve 1 frt 60 kr.

Kötte 2 frt 10 kr.

Néhai **VADAS JÓZSEF** kolozsvári első pap és nyugalmazott esperes egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter, erd. evang. ref. püspök,
Szász Gerő, ev. ref. első pap és esperes,
Szász Domokos, ev. ref. második pap és egyh. jegyző.
Első füzet. Ára 1 frt 20 kr.

Egyházi beszédek.

Irta Sziládi János, bajai reform. lelkész. Első füzet. Ára 1 frt 60 kr

Egyházi szent beszédek.

Melyeket különlete alkalomra irt és mondott Péterfi Sándor, hévizi lelkész. Öt füzet. (A VI-dik füzet sajtó alatt.) Ára egy-egy füzetnek 1 frt.

Halotti bucsuztatók.

Alkalmakra, irta Balogh József. Ára 70 kr.

A halat játéka. I.

A KISÉRTET.

Társadalmi regény a jelen korból. Irta Féval Pál. Franciaából fordította Martonffy Frigyes. I — III. Ára 3 frt.

Recombole feltámadása I.

A touloni gályabörtön.

Regény. Irta Ponson du Terrail. Franciaából fordította Martonffy Frigyes I — V. Ára 5 frt.

K. PAPP MIKLÓS

A vádlottak padján.

Regény. Ára 1 frt 20 kr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór.

Ára 5 frt.

A kórisme

megállapítására szükséges vizsgálati módszerek.

Irta ij. Purjesz Zsigmond.

Ára 1 frt 20 kr.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költemé-
nyei. 2 kötet. Pompás díszkötésben.

Ára 3 frt 20 kr.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította

Balázs Frigyes.

Ára 1 frt 20 kr.

Három nemzedék.

Széchenyi és Vörösmarty, Kossuth és Petőfi, Deák és Arany.

Ára 60 kr.

ROBIN HOOD.

Irta James György, fordította

Petőfi Sándor.

Ára füzve 1 frt 50 kr

Kötte 2 frt 20 kr.

A vadember halála.

Regény.

Ponson du Terrail után fran-
ciából fordítva.

Ára 4 kötetnek 4 frt.

CHOPIN,

Liszt Ferencz után

franciából

Gróf Vass Ottilia. Ára 1 frt 60 kr.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után fordították többen. Ára 1 frt.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irta Bolgár Kálmán.

Ára 1 frt.

A komédia elmélete.

A Kisfaludy-társaság által jutalmazott pályamunka.

Irta Névy László. Ára 1 frt.

Magyar öngyűv

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben

leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felebbezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-
okiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német stégül iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára. Irta TÓTH LAJOS köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII t. cz. 74 és 75 §§. értelmében

a közigazgatási hivatal

ellátására eiorrt képesség beigazolása vegett megkívántató szigorlat tárgyai és megtartási módja iránt. (Lenyomat a „Budapesti Közlönyből.”)

Ára 10 kr. Postán kildve 12 kr.

Kapható Stein János

MEYERS

KONVERSATIONS

LEXIKON

Subskriptions-Einladung auf die

Dritte Auflage

360 Bildertafeln und Karten.

Heftausgabe:

240 wöchentliche Lieferungen à 5 Bgn.

Bandausgabe:

30 broch. Halbbände à 1 Thlr. 10 Bgn.

15 Leinwandbände à 3 - 5

15 Halbfraumbände à 3 - 10

Bibliographisches Institut

in Halle.

Könyvkereskedésben Kolozsvárt